C/2025/1802

4.4.2025

P10_TA(2024)0043

Muuntogeeninen maissi DP23211

Euroopan parlamentin päätöslauselma 26. marraskuuta 2024 komission täytäntöönpanopäätöksestä (EU) 2024/1826 luvan antamisesta muuntogeenistä maissia DP23211 sisältävien, siitä koostuvien tai siitä valmistettujen tuotteiden saattamiseksi markkinoille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1829/2003 mukaisesti (2024/2838(RSP))

(C/2025/1802)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon luvan antamisesta muuntogeenistä maissia DP23211 sisältävien, siitä koostuvien tai siitä valmistettujen tuotteiden saattamiseksi markkinoille Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1829/2003 mukaisesti annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/1826 ([1]),

— ottaa huomioon muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista 22. syyskuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1829/2003 ([2]) ja erityisesti sen 7 artiklan 3 kohdan ja 19 artiklan 3 kohdan,

— ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 1829/2003 35 artiklassa tarkoitetussa pysyvässä kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomiteassa 26. huhtikuuta 2024 toimitetun äänestyksen, jossa päätettiin olla antamatta lausuntoa, ja muutoksenhakukomiteassa 29. toukokuuta 2024 toimitetun äänestyksen, jossa päätettiin niin ikään olla antamatta lausuntoa,

— ottaa huomioon yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16. helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ([3]) 11 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) 29. marraskuuta 2023 antaman ja 18. tammikuuta 2024 julkaistun lausunnon ([4]),

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa, joissa vastustetaan lupien myöntämistä muuntogeenisille organismeille ([5]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 115 artiklan 2 ja 3 kohdan,

— ottaa huomioon ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan päätöslauselmaesityksen,

A. ottaa huomioon, että Belgiaan sijoittautunut Pioneer Overseas Corporation toimitti Yhdysvaltoihin sijoittautuneen yrityksen Pioneer Hi-Bred International, Inc. puolesta 11. joulukuuta 2019 Alankomaiden kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle asetuksen (EY) N:o 1829/2003 5 ja 17 artiklan mukaisesti hakemuksen muuntogeenistä maissia DP23211, jäljempänä 'muuntogeeninen maissi', sisältävien, siitä koostuvien tai siitä valmistettujen elintarvikkeiden, elintarvikkeiden ainesosien ja rehun saattamiseksi markkinoille, jäljempänä 'hakemus'; ottaa huomioon, että hakemus kattoi myös muuntogeenistä maissia sisältävien tai siitä koostuvien tuotteiden saattamisen markkinoille muuhun kuin elintarvike- ja rehukäyttöön, viljelyä lukuun ottamatta;

B. ottaa huomioon, että EFSA antoi 29. marraskuuta 2023 myönteisen lausunnon, joka julkaistiin 18. tammikuuta 2024;

C. ottaa huomioon, että muuntogeeninen maissi sisältää geenejä, jotka antavat resistenssin glufosinaatille, ja tuottaa hyönteisiä torjuvia proteiineja;

([1]) EUVL L, 2024/1826, 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1826/oj.
([2]) EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.
([3]) EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.
([4]) Muuntogeenisiä organismeja käsittelevän EFSAn tiedelautakunnan tieteellinen lausunto "Assessment of genetically modified maize DP23211 for food and feed uses, under Regulation (EC) No 1829/2003 (application EFSA-GMO-NL-2019-163)", EFSA Journal, 2024;22(1):8483, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8483.
([5]) Kahdeksannella vaalikaudella parlamentti hyväksyi 36 päätöslauselmaa ja yhdeksännellä vaalikaudella 38 päätöslauselmaa, joissa vastustettiin lupien myöntämistä muuntogeenisille organismeille.

Täydentävän rikkakasvien torjunta-aineen puutteellinen arviointi

D. ottaa huomioon, että komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 503/2013 ([6]) edellytetään sen arvioimista, vaikuttavatko odotetut maatalouskäytännöt tutkittavien ominaisuuksien ilmentymiseen; ottaa huomioon, että kyseisen täytäntöönpanoasetuksen mukaan tämä on erityisen tärkeää torjunta-aineille sietokykyisten kasvien tapauksessa;

E. ottaa huomioon, että suurinta osaa muuntogeenisistä viljelykasveista on muunnettu geneettisesti siten, että ne ovat sietokykyisiä yhdelle tai useammalle ”täydentävälle” rikkakasvien torjunta-aineelle, jota voidaan käyttää koko muuntogeenisen viljelykasvin viljelyn ajan ilman, että viljelykasvi kuolee, kuten käy niiden viljelykasvien tapauksessa, jotka eivät siedä torjunta-aineita; toteaa, että rikkakasvien torjunta-aineita sietävien muuntogeenisten viljelykasvien on erinäisissä tutkimuksissa osoitettu lisäävän täydentävien rikkakasvien torjunta-aineiden käyttöä, mikä johtuu etenkin siitä, että yhä useammat rikkakasvit sietävät rikkakasvien torjunta-aineita ([7]);

F. toteaa, että rikkakasvien torjunta-aineita sietävien muuntogeenisten viljelykasvien käyttö sitoo viljelijät rikkakasvien hallintajärjestelmään, joka on suurelta osin tai kokonaan torjunta-aineiden varassa, sillä kalliimpien muuntogeenisten siementen käyttöä voidaan pitää perusteltuna vain, jos niitä ostavat viljelijät myös ruiskuttavat täydentäviä rikkakasvien torjunta-aineita; ottaa huomioon, että lisääntynyt riippuvuus täydentävistä rikkakasvien torjunta-aineista muuntogeenisiä viljelykasveja viljelevillä tiloilla nopeuttaa näille torjunta-aineille sietokykyisten rikkakasvien ilmaantumista ja leviämistä, mikä johtaa noidankehään, jossa rikkakasvien torjunta-aineita on käytettävä jatkuvasti enemmän;

G. toteaa, että rikkakasvien torjunta-aineiden liiallisesta käytöstä aiheutuvat haitalliset vaikutukset heikentävät maaperän terveyttä ja veden laatua, köyhdyttävät maanpäällistä ja -alaista biologista monimuotoisuutta ja lisäävät ihmisten ja eläinten altistumista, mahdollisesti myös sen kautta, että rikkakasvien torjunta-aineiden jäämät elintarvikkeissa ja rehuissa lisääntyvät;

H. ottaa huomioon, että glufosinaatti on luokiteltu lisääntymiselle vaarallisten aineiden kategoriaan 1B ja näin ollen se täyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1107/2009 säädetyt poissulkemiskriteerit ([8]); ottaa huomioon, että glufosinaatin käyttöä unionissa koskevan hyväksynnän voimassaolo päättyi 31. heinäkuuta 2018;

I. toteaa, että muuntogeenisistä kasveista löytyvien rikkakasvien torjunta-ainejäämien ja metaboliittien arvioinnin ei katsota kuuluvan muuntogeenisiä organismeja käsittelevän EFSAn tiedelautakunnan toimivaltaan eikä sitä sen vuoksi tehdä osana muuntogeenisten organismien lupamenettelyä;

Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja sidosryhmien huomautukset

J. ottaa huomioon, että jäsenvaltiot toimittivat EFSAlle kolmen kuukauden kuulemisjakson aikana useita kriittisiä huomautuksia, muun muassa että seurantasuunnitelmalla ei varmisteta tuotteen seurannan kannalta merkityksellisten tietojen keräämistä, eikä sitä siksi voida pitää asianmukaisena, ja että kasvin tuottamaa hyönteisiä torjuvaa proteiinia ei ole arvioitu asianmukaisesti;

Maailmanlaajuisesti tasapuolisten toimintaedellytysten varmistaminen ja unionin kansainvälisten velvoitteiden noudattaminen

K. ottaa huomioon, että EU:n maatalouden tulevaisuudesta käytävän strategisen vuoropuhelun päätelmissä ([9]) kehotetaan komissiota arvioimaan uudelleen lähestymistapaansa tuotavien ja vietävien maatalouselintarvikkeiden markkinoille pääsyyn, kun otetaan huomioon unionin ja sen kauppakumppanien toisistaan poikkeavien normien haaste; ottaa huomioon, että maailmanlaajuisesti oikeudenmukaisemmat kauppasuhteet, jotka ovat johdonmukaisia terveellistä ympäristöä koskevien tavoitteiden kanssa, olivat yksi viljelijöiden keskeisistä vaatimuksista vuosien 2023 ja 2024 mielenosoituksissa;

([6]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 503/2013, annettu 3. huhtikuuta 2013, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1829/2003 mukaisista muuntogeenisten elintarvikkeiden ja rehujen lupahakemuksista sekä asetusten (EY) N:o 641/2004 ja (EY) N:o 1981/2006 muuttamisesta (EUVL L 157, 8.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2013/503/oj).

([7]) Ks. esim. Schulz, R., Bub, S., Petschick, L. L., Stehle, S., Wolfram, J. (2021) ”Applied pesticide toxicity shifts toward plants and invertebrates, even in GM crops”, Science 372(6537), s. 81–84, https://doi.org/10.1126/science.abe1148; Bonny, S., ”Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact”, Environmental Management, tammikuu 2016; 57(1), s. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738; sekä Benbrook, C. M., ”Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years”, Environmental Sciences Europe, 28. syyskuuta 2012, Vol. 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21. lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj).

([9]) ”Strategic Dialogue on the Future of EU Agriculture - A shared prospect for farming and food in Europe”, syyskuu 2024, https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/171329ff-0f50-4fa5-946f-aea11032172e_en?filename=strategic-dialogue-report-2024_en.pdf.

L. ottaa huomioon, että oikeutta ruokaan käsittelevän YK:n erityisraportoijan vuonna 2017 julkaistussa raportissa todettiin, että vaarallisilla torjunta-aineilla on katastrofaalisia vaikutuksia terveyteen erityisesti kehitysmaissa ([10]); toteaa, että YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden alatavoitteessa 3.9 pyrkimyksenä on vähentää vuoteen 2030 mennessä merkittävästi vaarallisista kemikaaleista ja ilman, veden ja maaperän saastumisesta sekä pilaantumisesta johtuvia kuolemia ja sairauksia ([11]);

M. ottaa huomioon, että Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuinen luonnon monimuotoisuuskehys, josta sovittiin biologista monimuotoisuutta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen, jäljempänä 'YK:n biodiversiteettisopimus', sopimuspuolten 15. konferenssissa joulukuussa 2022, sisältää maailmanlaajuisen tavoitteen vähentää torjunta-aineista aiheutuvia riskejä vähintään 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä ([12]);

N. panee merkille, että asetuksessa (EY) N:o 1829/2003 todetaan, että muuntogeeniset elintarvikkeet tai rehut eivät saa vaikuttaa haitallisesti ihmisten terveyteen, eläinten terveyteen tai ympäristöön, ja edellytetään komission ottavan päätöstään laatiessaan huomioon kaikki unionin lainsäädännön asiaankuuluvat säännökset sekä muut perustellut tekijät, jotka liittyvät tarkasteltavaan asiaan; katsoo, että tällaisiin perusteltuihin tekijöihin olisi sisällyttävä YK:n kestävän kehityksen tavoitteista ja YK:n biodiversiteettisopimuksesta johtuvat unionin velvoitteet;

Riippuvuuden vähentäminen tuontirehuista

O. ottaa huomioon, että yksi covid-19-kriisistä ja Ukrainassa edelleen jatkuvasta sodasta saatu opetus on se, että unioni ei saa enää olla riippuvainen eräistä kriittisistä materiaaleista; ottaa huomioon, että komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen pyytää komission jäsenehdokkaalle Christophe Hansenille osoitetussa toimeksiantokirjeessä häntä tarkastelemaan keinoja vähentää kriittisten hyödykkeiden tuontia ([13]);

Epädemokraattinen päätöksenteko

P. ottaa huomioon, että parlamentti antoi kahdeksannella vaalikaudella kaikkiaan 36 päätöslauselmaa, joissa vastustettiin elintarvike- ja rehukäyttöön tarkoitettujen muuntogeenisten organismien markkinoille saattamista (33 päätöslauselmaa) ja muuntogeenisten organismien viljelyä unionissa (kolme päätöslauselmaa); ottaa huomioon, että yhdeksännellä vaalikaudella parlamentti antoi 38 vastalausetta, jotka koskivat muuntogeenisten organismien markkinoille saattamista;

Q. toteaa, että komissio jatkaa lupien myöntämistä muuntogeenisille organismeille, vaikka se itse myöntää demokraattisuuden puutteen, ja huolimatta jäsenvaltioiden tuen puuttumisesta ja parlamentin vastustuksesta;

R. ottaa huomioon, että komissio voi olla antamatta lupaa muuntogeenisille organismeille ilman, että lainsäädäntöä tarvitsee muuttaa, kun jäsenvaltioiden määräenemmistö ei muutoksenhakukomiteassa puolla luvan myöntämistä; ([14]);

S. ottaa huomioon, että asetuksen (EY) N:o 1829/2003 35 artiklassa tarkoitetussa pysyvässä kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomiteassa 26. huhtikuuta 2024 toimitetussa äänestyksessä päätettiin olla antamatta lausuntoa, mikä tarkoittaa, että jäsenvaltioiden määräenemmistö ei tukenut luvan myöntämistä; ottaa huomioon, että muutoksenhakukomiteassa 29. toukokuuta 2024 toimitetussa äänestyksessä päätettiin niin ikään olla antamatta lausuntoa;

T. ottaa huomioon, että komissio antoi 2. heinäkuuta 2024 luvan muuntogeenisen maissin markkinoille saattamiseen;

1. katsoo, että komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2024/1826 ylittää asetuksessa (EY) N:o 1829/2003 säädetyn täytäntöönpanovallan;

2. katsoo, että komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2024/1826 ei ole unionin oikeuden mukainen, sillä se ei ole sopusoinnussa asetuksen (EY) N:o 1829/2003 tavoitteen kanssa; toteaa, että kyseisen asetuksen tavoitteena on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 178/2002 ([15]) säädettyjen yleisten periaatteiden mukaisesti luoda perusta ihmisten elämän ja terveyden, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä ympäristön ja kuluttajien etujen korkeatasoisen suojelun varmistamiselle muuntogeenisten elintarvikkeiden ja rehujen suhteen sekä varmistaa samalla sisämarkkinoiden tehokas toiminta;

3. kehottaa komissiota varmistamaan normien lähentämisen unionin ja sen kumppaneiden välillä vapaakauppasopimusneuvotteluissa, jotta unionin turvallisuusnormit voidaan täyttää;

([10]) https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food.
([11]) https://indicators.report/targets/3-9/.
([12]) Ks. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_22_7834.
([13]) https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en
([14]) Asetuksen (EU) N:o 182/2011 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti komissio "voi hyväksyä" luvan – eikä "hyväksyy" luvan –, jos jäsenvaltiot eivät muutoksenhakukomiteassa anna määräenemmistöllä puoltavaa lausuntoa.
([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, annettu 28. tammikuuta 2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

4. pyytää komissiota kumoamaan täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2024/1826;

5. pyytää komissiota toimimaan yhteinen terveys -lähestymistavan mukaisesti ja pidättäytymään myöntämästä lupaa rikkakasvien torjunta-aineille sietokykyisille muuntogeenisille viljelykasveille, sillä luvan myötä täydentävien rikkakasvien torjunta-aineiden käyttö lisääntyisi, mistä aiheutuisi enemmän riskejä biologiselle monimuotoisuudelle, elintarvikkeiden turvallisuudelle ja työntekijöiden terveydelle;

6. korostaa tässä yhteydessä, että luvan myöntäminen minkä tahansa sellaisen muuntogeenisen kasvin tuonnille elintarvike- tai rehukäyttöön, josta on tehty sietokykyinen unionissa kielletyille rikkakasvien torjunta-aineille, kuten glufosinaatille, on ristiriidassa muun muassa YK:n kestävän kehityksen tavoitteista ja YK:n biodiversiteettisopimuksesta, mukaan lukien äskettäin hyväksytty Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuinen biodiversiteettikehys ([16]), johtuvien unionin kansainvälisten sitoumusten kanssa;

7. odottaa, että komissio noudattaa kiireellisesti sitoumustaan esittää ehdotus sen varmistamiseksi, että unionissa kiellettyjä vaarallisia kemikaaleja ei tuoteta vientiin;

8. on tyytyväinen siihen, että komissio myönsi lopulta 11. syyskuuta 2020 päivätyssä kirjeessään parlamentin jäsenille, että muuntogeenisiä organismeja koskevissa lupapäätöksissä on tarpeen ottaa huomioon kestävyysnäkökohdat ([17]); on kuitenkin erittäin pettynyt siihen, että komissio on sen jälkeen edelleen myöntänyt lupia muuntogeenisten organismien tuonnille unioniin, vaikka parlamentti vastustaa sitä jatkuvasti eikä jäsenvaltioiden määräenemmistö puolla sitä;

9. kehottaa jälleen kerran komissiota ottamaan huomioon kansainvälisistä sopimuksista, kuten Pariisin ilmastosopimuksesta, YK:n biodiversiteettisopimuksesta ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteista, johtuvat unionin velvoitteet; toistaa jälleen kehotuksensa liittää ehdotuksiin täytäntöönpanosäädöksiksi perustelut, joissa selitetään, miten niissä varmistetaan vahingon välttämisen periaatteen noudattaminen ([18]);

10. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

([16]) YK:n biodiversiteettisopimuksen COP15-kokouksessa sovittiin joulukuussa 2022 maailmanlaajuisesta biodiversiteettikehyksestä, johon sisältyy maailmanlaajuinen tavoite vähentää torjunta-aineista aiheutuvia riskejä vähintään 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä (ks. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_22_7834).

([17]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

([18]) Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 15. tammikuuta 2020, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (EUVL C 270, 7.7.2021, s. 2), 102 kohta.